

Введено в дію

наказ ХНМУ

29.07.2026 № 149

**Тимчасовий порядок
розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності
в Харківському національному медичному університеті**

1. Загальні положення

1.1. Тимчасовий порядок розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в Харківському національному медичному університеті (далі – Порядок) визначає процедуру подання, розгляду та оскарження повідомлень про можливі факти порушень академічної доброчесності в Харківському національному медичному університеті (далі – Університет) та регламентує процедуру розгляду Університетом рішень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) щодо встановлення (невстановлення) фактів порушень академічної доброчесності.

1.2. Дія цього Порядку поширюється на всі категорії здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників Університету, а також на осіб, яким в Університеті було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання.

1.3. Процедура та строки розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, а також процедура оскарження рішень за результатами розгляду цих повідомлень визначаються відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», а у разі розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в академічному творі, на підставі якого було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або вчене звання – відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та Примірного порядку (розділу) розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання (Додаток 4 до протоколу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 07.07.2026 № 12 (103)) (далі – Порядок Національного агентства).

1.4. Терміни у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність», Порядку Національного агентства, Кодексі академічної доброчесності Харківського національного медичного університету та інших нормативно-правових актах.

1.5. Первинний розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності (встановлення фактів порушення академічної доброчесності та визначення санкцій) здійснює уповноважений колегіальний орган Університету – Комісія з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами Харківського національного медичного університету (далі – Комісія). Статус, повноваження, порядок формування та організаційні засади діяльності Комісії визначаються Кодексом академічної доброчесності та етики в Харківському національному медичному університеті.

1.6. Вищим колегіальним органом управління Університету, уповноваженим розглядати скарги (апеляції) на рішення Комісії, є Вчена рада Університету. Оскарження рішень Комісії також здійснюється до Національного агентства. Детальне розмежування інстанцій для оскарження рішень Комісії (Вчена рада Університету або Національне агентство) залежно від виду застосованої санкції, а також строки подання скарг визначаються пунктом 2.27 та Розділом 3 цього Порядку.

2. Процедура та строки розгляду Комісією повідомлень про порушення академічної доброчесності

2.1. Фізична чи юридична особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, має право повідомити про це Комісії (звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовим повідомленням у паперовій чи електронній формі на ім'я голови) або ректору Університету (з письмовим повідомленням у паперовій чи електронній формі на ім'я ректора), який протягом трьох робочих днів приймає рішення про надсилання відповідного повідомлення до Комісії. Датою надходження повідомлення є дата його реєстрації в Університеті.

2.2. Особа, яку стіляють до порушення академічної доброчесності, зобов'язана невідкладно, не пізніше наступного робочого дня, повідомити про це Комісію.

2.3. Якщо повідомлення про порушення академічної доброчесності стосується ректора Університету, Комісія не має повноважень приймати його до розгляду. У такому разі Комісія залишає повідомлення без розгляду по суті та письмово роз'яснює заявнику його право звернутися з цим повідомленням безпосередньо до Національного агентства відповідно до статті 39 Закону України «Про академічну доброчесність».

2.4. У разі, якщо повідомлення містить інформацію про можливе порушення академічної доброчесності головою, заступником голови або секретарем Комісії, таке повідомлення подається виключно на ім'я ректора Університету. Ректор визначає іншого члена Комісії для виконання обов'язків Головуючого/секретаря під час розгляду цього конкретного повідомлення.

2.5. Повідомлення (акти, рапорти) про порушення академічної доброчесності, вчинені вступниками під час вступних випробувань,

розглядаються Приймальною комісією Університету невідкладно у порядку, визначеному Правилами прийому до Університету. У разі підтвердження факту порушення (списування, використання недозволених засобів тощо), участь такого вступника у конкурсі припиняється. Комісія з академічної доброчесності може долучатися до розгляду таких випадків лише як консультативний орган за окремим поданням голови Приймальної комісії.

2.6. У разі надходження до Комісії повідомлення щодо можливого порушення академічної доброчесності в академічному творі, поданому або вже опублікованому в науковому фаховому виданні Університету, подальший алгоритм дій залежить від афіліації (місця роботи чи навчання) авторів.

Якщо автор є працівником або здобувачем освіти Університету, Комісія приймає повідомлення до розгляду за процедурою, визначеною цим Порядком. Про початок розгляду обов'язково повідомляється головний редактор відповідного видання. До розгляду матеріалів, а також до участі у відкритій частині засідання Комісії можуть запрошуватися представники редакційної колегії відповідного видання. Після ухвалення Комісією рішення про притягнення особи до відповідальності, копія рішення передається до редакційної колегії для невідкладного застосування видавничих заходів (відкликання/ретракції статті тощо).

Якщо автор не є працівником або здобувачем освіти Університету (зовнішній автор), Комісія не має повноважень щодо притягнення такої особи до дисциплінарної чи академічної відповідальності. У такому разі Комісія залишає повідомлення без розгляду по суті та невідкладно передає його разом з усіма додатками до редакційної колегії відповідного видання.

Якщо колектив авторів є змішаним (включає як осіб, афілійованих з Університетом, так і зовнішніх авторів), Комісія приймає повідомлення до розгляду виключно в частині встановлення персональної відповідальності тих співавторів, які є працівниками або здобувачами освіти Університету. Матеріали щодо зовнішніх співавторів передаються до редакційної колегії відповідного видання.

2.7. У повідомленні про порушення академічної доброчесності зазначається: прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) фізичної особи або повне найменування юридичної особи, яка подає скаргу (далі – заявник), контактні дані заявника: адреса, телефон, місце роботи, посада (або факультет, курс, група), особистий підпис.

У повідомленні обов'язково зазначається:

- 1) найменування закладу, до якого подається;
- 2) бібліографічний опис академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається; контактні дані автора академічного твору (за наявності такої інформації в заявника);
- 3) URL-адреса вебсторінки Національного репозитарію академічних текстів та/або сторінки офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник академічного твору (творів), індекс DOI публікації, щодо якого

(яких) подавалося повідомлення. Під офіційним вебсайтом розуміється вебсайт, призначений для легального розміщення наукових публікацій – вебресурс репозиторію, бібліотеки, журналу, музею, наукової установи, закладу, органу влади або їх структурних підрозділів тощо;

4) бібліографічні описи академічних творів, які є джерелами неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів, наукового (творчого) результату інших авторів без відповідного посилання (академічного плагіату) (далі – джерело плагіату), та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію;

5) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело плагіату (індекс DOI такої публікації) та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію, або електронна копія такого джерела.

У випадку розміщення джерела плагіату за URL-адресою вебсторінки іншого ніж офіційний вебсайт, таке джерело повинно містити:

- повний текст твору;
- вказівку на авторство;
- вказівку на дату підписання до друку (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);
- зміст видання (або рукопису дисертації).

Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги щодо вказівки на дату підписання до друку та вихідних відомостей видання не застосовуються. У разі відсутності джерела плагіату у мережі Інтернет, до повідомлення додається примірник такого джерела або його копія (у тому числі електронна), про що зазначається у повідомленні. У випадку надання копії, у повідомленні має бути зазначено, що вона ідентична примірнику. Доведення ідентичності електронної копії примірнику покладається на заявника.

До повідомлення додаються:

- порівняльна таблиця із наведенням фрагментів академічного твору (творів) та відповідних фрагментів джерел академічного плагіату та/або відомостей про фабрикацію, фальсифікацію;
- копія академічного твору, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти, присвоєно вчене звання, про наявність у якому порушення академічної доброчесності подавалось повідомлення;
- примірники або копії джерел академічного плагіату.

Повідомлення з додатками подається (надсилається) до Університету у паперовій чи електронній формі за підписом фізичної особи або керівника юридичної особи відповідно (для повідомлень у електронній формі – з

накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису або електронної печатки юридичної особи).

Анонімні повідомлення про порушення академічної доброчесності підлягають розгляду виключно у випадку, якщо наведена в них інформація стосується конкретної особи та містить вищезазначені фактичні дані й матеріали (докази), що вказують на можливий факт порушення, які можуть бути об'єктивно перевірені Комісією. Анонімні повідомлення, які містять загальні, необґрунтовані звинувачення без надання конкретних доказів, а також повідомлення, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

2.8. У разі подання повідомлення щодо ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації в академічному творі, на підставі якого було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або вчене звання, окрім інформації та матеріалів, зазначених у пункті 2.7 цього Порядку, у повідомленні обов'язково додатково зазначається:

- інформація про рішення, яким присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання, що приймалось на підставі чи з урахуванням академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається;

- посилення на вимоги до відповідних академічних творів, чинні на момент присудження наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти або присвоєння вченого звання.

2.9. Голова та члени Комісії відповідають за дотримання конфіденційності інформації щодо персональних даних особи-заявника.

2.10. Відкликання повідомлення заявником після його прийняття Комісією до розгляду не є підставою для припинення процедури розгляду, якщо наведені у повідомленні факти вказують на наявність порушення академічної доброчесності, що зачіпає інтереси та репутацію Університету.

2.11. Розгляд повідомлення здійснюється в порядку, затвердженому Вченою радою Університету з дотриманням принципів і основних правил реагування на порушення академічної доброчесності, визначених Законом України «Про академічну доброчесність» та Порядком Національного агентства.

2.12. Комісія протягом 10 робочих днів з дня надходження повідомлення:

- ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду та оприлюднює це рішення на офіційному вебсайті Університету;

- повідомляє заявника про прийняте рішення щодо початку розгляду повідомлення або про залишення повідомлення без розгляду;

- надсилає/надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію (попередньо видаливши всі особисті дані заявника та інші відомості, що можуть допомогти встановити особу заявника для дотримання конфіденційності інформації щодо персональних даних особи-заявника) та не

пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує її про дату, час і місце розгляду повідомлення;

– у разі прийняття до розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації протягом п'яти робочих днів також вносить інформацію до інформаційної системи Національного агентства «naqa.svr».

2.13. Після прийняття повідомлення до розгляду Голова Комісії визначає робочу групу у складі трьох осіб з числа членів Комісії для попереднього вивчення матеріалів справи та підготовки проєкту рішення.

2.14. Робоча група розглядає і узагальнює наявні матеріали, перевіряє відповідність наведених доказів нормативній базі та формує проєкт рішення Комісії. Проєкт рішення є виключно попереднім робочим документом (пропозицією), який підлягає обговоренню, змінам та затвердженню Комісією безпосередньо під час засідання.

2.15. Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення по суті на засіданні Комісії та проєкт рішення Комісії не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду Комісією надсилаються засобами електронного зв'язку (поштою) заявнику та особі, стосовно якої розглядається повідомлення, якщо спосіб зв'язку з цими особами відомий. Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення на засіданні Комісії у той самий строк оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету. Участь зазначених осіб не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання Комісії з дня, наступного за днем інформування (засобами зв'язку, або шляхом оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Університету – якщо спосіб зв'язку із особою невідомий).

2.16. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності здобувачами освіти віком від 14 років до 18 років здійснюється із запрошенням їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

2.17. У разі розгляду повідомлення щодо порушення академічної доброчесності здобувачем освіти, участь у засіданні представників студентського самоврядування Університету та представників наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету є обов'язковою.

2.18. Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, мають право особисто або через свого представника:

бути поінформованими про початок процедури розгляду повідомлення;

бути поінформованими про дату, час і місце та бути присутніми під час розгляду повідомлення;

ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо порушення академічної доброчесності, надавати до них зауваження;

надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання;

брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

2.19. У разі наявності у члена Комісії або зовнішнього експерта реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду подання, за рішенням Комісії він відводиться від відповідного розгляду. Рішення про відвід члена Комісії або зовнішнього експерта приймається на підставі письмової заяви особи, яка подавала повідомлення, особи, стосовно якої розглядається повідомлення, або заяви про самовідвід члена Комісії або зовнішнього експерта. Заява подається до початку розгляду повідомлення на засіданні Комісії. Член Комісії або зовнішній експерт не бере участь у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

2.20. У разі визнання факту порушення академічної доброчесності особою, стосовно якої розглядається повідомлення, перевірка і дослідження доказів не проводяться. Визнання факту порушення академічної доброчесності враховується під час визначення санкції, крім випадку, якщо санкція визначена Законом України «Про академічну доброчесність».

2.21. Засідання Комісії щодо розгляду повідомлення по суті складається з відкритої та закритої частин. Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представники мають право бути присутніми на відкритій частині засідання. На запрошення Комісії можуть бути присутні інші особи.

2.22. Відкрита частина розгляду повідомлення починається з доповіді про підстави прийняття повідомлення до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновки по суті питання. Доповідачем виступає один з членів робочої групи. Головуючий може надати заявнику, особі, стосовно якої розглядається повідомлення, їхнім представникам та експертам слово для пояснень та відповідей на запитання.

2.23. За наслідками розгляду повідомлення по суті Комісія приймає рішення на закритій частині засідання відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні.

2.24. Рішення Комісії про притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності і санкцію за таке порушення. Рішення Комісії повинно складатися з описової частини (суть повідомлення), мотивувальної частини (аналіз доказів та висновки Комісії) та резолютивної частини (встановлення факту наявності/відсутності порушення та визначення санкції).

2.25. Рішення Комісії не потребує додаткового затвердження іншими органами Університету, але може бути оскаржене у встановленому порядку.

2.26. Рішення Комісії оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Рішення щодо дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття також вноситься до інформаційної системи Національного агентства «naqa.svr».

2.27. Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності, а також заявник мають право оскаржити рішення Комісії до Вченої ради Університету або до Національного агентства.

Оскарження рішень Комісії про позбавлення або відмову у позбавленні наукового ступеня чи вченого звання, а також бездіяльність Комісії щодо повідомлень, що стосуються можливого порушення академічної доброчесності в академічному творі, на підставі якого було присуджено науковий ступінь або вчене звання (неухвалення рішення протягом шести місяців з дня отримання повідомлення про порушення академічної доброчесності), здійснюється до Національного агентства протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення Комісії чи спливу шести місяців з дня отримання повідомлення про порушення академічної доброчесності.

До Вченої ради Університету можуть бути оскаржені рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні ступеня вищої освіти, а також рішення щодо застосування інших видів академічної відповідальності чи виховних заходів, а також бездіяльність Комісії (неухвалення рішення протягом шести місяців з дня отримання повідомлення про порушення академічної доброчесності) протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення Комісії чи спливу шести місяців з дня отримання повідомлення про порушення академічної доброчесності. Оскарження рішень до Вченої ради Університету проводиться у порядку, визначеному Розділом 3 цього Порядку та чинним законодавством.

2.28. Рішення за результатами розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності (крім випадків розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в академічному творі, на підставі якого було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або вчене звання) набирає чинності з дня його оприлюднення.

Рішення Комісії за результатами розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в академічному творі, на підставі якого було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або вчене звання набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження (30 календарних днів), якщо його не було оскаржено.

2.29. Загальний строк розгляду повідомлення та прийняття рішення не може перевищувати 6 місяців з дня його реєстрації.

3. Процедура оскарження рішень Комісії до Вченої ради Університету

3.1. Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та прийнято рішення про притягнення її до академічної відповідальності, а також особа, яка подала повідомлення (заявник), мають право оскаржити таке рішення у встановленому законодавством порядку.

3.2. Скарга на рішення Комісії, а також на бездіяльність Комісії подається у письмовій формі на ім'я голови Вченої ради Університету (ректора).

3.3. Голова Вченої ради Університету або уповноважена ним особа після отримання скарги витребує у Комісії всі матеріали справи (включаючи протоколи засідань, докази, порівняльні таблиці та пояснення сторін). Для попереднього вивчення скарги та матеріалів справи формується експертна група з числа членів Вченої ради. Склад експертної групи затверджується розпорядженням голови Вченої ради.

3.4. Експертна група вивчає обґрунтованість скарги, перевіряє дотримання процедури під час первинного розгляду справи Комісією та готує відповідний висновок (проект рішення) для розгляду на засіданні Вченої ради. За потреби експертна група може запрошувати на свої засідання заявника, особу, стосовно якої прийнято рішення, та голову (або уповноваженого члена) Комісії для надання додаткових пояснень.

3.5. Вчена рада Університету на своєму засіданні заслуховує висновок експертної групи, розглядає скаргу та за результатами розгляду приймає одне з таких рішень:

- про залишення скарги без задоволення, а рішення Комісії – без змін;
- про задоволення скарги (повністю або частково), скасування чи зміну рішення Комісії з ухваленням нового рішення по суті справи;
- про направлення матеріалів на повторний розгляд до Комісії із зазначенням конкретних процедурних порушень, які необхідно усунути.

3.6. За результатами розгляду скарги Вчена рада Університету приймає рішення виключно шляхом таємного голосування.

3.7. Рішення Вченої ради Університету, ухвалене за результатами розгляду скарги, не потребує введення в дію наказом ректора Університету.

3.8. Рішення Вченої ради Університету оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

3.9. Рішення Вченої ради Університету за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному вебсайті Університету та є остаточним на рівні Університету.

4. Процедура розгляду Комісією рішення Національного агентства

4.1. Комісія протягом 10 робочих днів з дня отримання Університетом рішення Національного агентства за результатами розгляду скарги на рішення Комісії зобов'язана його розглянути та прийняти рішення:

— про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням академічного твору (академічних творів), в якому (яких) Національним агентством було встановлено наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

— про відмову у позбавленні особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або вченого звання у разі невстановлення Національним агентством наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі та/або з урахуванням якого (яких) присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти, присвоєно вчене звання.

4.2. Рішення Комісії про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено.

4.3. Рішення Комісії, зазначене у пункті 4.1 цього Порядку, може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення.

4.4. Вчена рада Університету у порядку, визначеному Розділом 3 цього Порядку, розглядає скаргу та за результатами розгляду приймає рішення шляхом таємного голосування. Таке рішення не потребує введення в дію ректором Університету та оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

4.5. Рішення Вченої ради Університету за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному вебсайті Університету.

5. Прикінцеві положення

5.1. Всі зміни та доповнення до даного Порядку вносяться шляхом видання наказу ректора Університету про внесення та затвердження відповідних змін або підготовки (розробки) нової редакції Порядку.

5.2. З моменту затвердження в установленому порядку нової редакції Порядку, попередня редакція втрачає чинність.

5.3. Матеріали розгляду повідомлень (оригінали та копії повідомлень, докази, протоколи засідань, рішення Комісії) зберігаються у секретаря Комісії та/або в архіві Університету протягом 5 років, після чого підлягають знищенню в установленому порядку, якщо інше не передбачено законодавством.

Проректор з наукової роботи

Оксана НАКОНЕЧНА